

Svenska Golfförbundet

Information om rollen som NIU-klubb

Detta dokument är framtaget för att ge en övergripande information om vad det innebär att vara en så kallad NIU-klubb. Den är riktad till golfklubbar som har en relation till en skola med NIU golf och därmed påverkas av den tillstyrkansprocess som sker under hösten 2024.

Innehållet i dokumentet fungerar också väl för en klubb som är intresserad av att initiera ett NIU med en gymnasieskola på orten.

- Inledningsvis redogör vi för de förutsättningar som råder i och med att verksamheten sker i svensk skola.
- Vi för sedan resonemang kring vad idrotten, i vårt fall golfklubben, har för ansvar.
- Sist tar vi upp saker som är direkt kopplade till utformningen av den överenskommelse som ska finnas mellan SGF och klubben om att vara en NIU-klubb.

NIU står för Nationell idrottsutbildning och är det korrekta namnet på det som vi vanligtvis kallar idrottsgymnasium, i vårt fall golfgymnasium. Eleverna läser ämnet specialidrott som består av ett antal kurser. Ämnet är en del, cirka 20%, av elevens totala gymnasieprogram.

Eftersom verksamheten NIU är en skolverksamhet ligger ansvaret i juridisk mening hos skolan. Grundförutsättningen är dock att det behöver finnas idrottare som är på en sådan nivå att de är lämpliga att läsa ämnet specialidrott. Verksamheten i klubbarna tillsammans med spelarnas egen träning och att de är aktiva tävlingsgolfare "ger behörighet" till att läsa specialidrott.

För mer detaljerad information om juniorverksamhet på klubb hänvisar vi till några referensdokument nedan. I GIT finns en rapport (dashboard) för nyckeltal för juniorverksamhet, i övrigt finns dokument upplagda på vår hemsida. De finns också bifogade i utskick som går till de klubbar/skolor som idag finns kopplade till NIU-golf.

Dokument	Beskrivning
Nyckeltal för juniorverksamhet	Dokumentet lyfter fram nio tal med vilka en klubb kan mäta sin verksamhet på resultatnivå. Till varje tal finns ett antal frågor kring verksamheten som påverkar respektive nyckeltal och vilka kan användas för att utveckla verksamheten.
Utvecklingstrappa på klubb	Beskriver i generella drag innehåll, gruppindelning, omfattning av verksamhet etcetera för en klubbs juniorverksamhet.
Utvecklingstrappa 16-20år	Beskriver i generella drag innehåll, omfattning av verksamhet etcetera för den åldern med satsande juniorer i en klubbs juniorelitverksamhet.

--	--

I ansökan till SGF ska skolan ange en godkänd NIU-klubb. För frågor kring vad det innebär att vara NIU-klubb och skriva under NIU-klubböverenskommelsen, kontakta Petra Lindström: petra.lindstrom@golf.se, 070-303 15 54. I styrgruppen för golfgymnasierna på Svenska Golfbundet ingår förutom Petra Lindström även Katarina Vangdal, förbundskapten och Ola Lindgren, ansvarig landslagscoach herrspåret.

Förutsättningar

Vad är NIU?

NIU, Nationell Idrottsutbildning, finns som ett val i gymnasieskolan. Skolan ansöker formellt till Skolverket om tillstånd att få bedriva utbildningen. SF (Specialförbund) får i uppdrag att utforma den så kallade tillstyrkansprocessen där de har att bedöma skolans förutsättningar att bedriva utbildningen. SF ska också bedöma behovet, spelarutvecklingen, av NIU på den orten skolan ligger.

Ämnet som idrottsundervisningen sker inom heter specialidrott och består av fyra kurser om 100p vardera. Totalt omfattar ett gymnasieprogram 2500 p vilket gör ämnet till en stor del av undervisningen. Omräknat i tid blir det tre till fyra undervisningstillfällen per vecka om ungefär 90 minuter. Eleverna får betyg i vart och en av de fyra olika kurserna. Detta kommer att ändras till GÄ-2025 då Specialidrott och Tränings- och tävlingslära blir ämnen (ej kurser). Skolverket har genomfört information till befintliga skolor som har RIG och skolor som har tillstyrkan inom NIU i september -24.

Vad innebär det att golf är ett skolämne?

Innehållet styrs av ämnesplanen och varje kurs har en kursplan. Kursplanerna anger vilket innehåll som ska beröras samt vilka delar som är särskilt viktiga för läraren att bedöma i betyget.

I kurserna finns en generell bas av idrottsvetenskapliga områden vilka sedan blir idrottspecifika beroende aktuell idrott. En generell träningslära ska omsättas till golfens träningslära. Eleverna har rätt att få veta vad de ska lära sig och vad de ska uppnå för att få ett visst betyg. Läraren ska i betygsamtal motivera det betyg som eleven får.

Ämnet har under 2017 ändrats från att vara ett yrkesämne till ett s.k. vissa ämnen. Det innebär att lärarens behörighet numera fås genom akademiska studier, lärarutbildning i ämnet specialidrott. De kommande åren råder övergångsregler för behörighetskraven där befintliga lärare kan bli validerade för att sedan komplettera med de delar som saknas för att **få behörighet**.

Vilka golfspelare är NIU till för?

Regeringens mål med NIU är att utbilda idrottare som har förutsättningen och ambitionen till att bli nationell elit i framtiden. Det är självklart inte lätt att utifrån den skrivningen tala om vem som är lämplig eller ej. Det är viktigt att påpeka att elevens betyg delvis relaterar till mätbara prestationer och att dessa ska vara likvärdiga över hela landet. Av erfarenhet vet vi att en elev som är lämplig för utbildningen kännetecknas av följande:

- Spelar minst 10 tävlingar per år på Svenska Juniortouren, division 2 eller motsvarande nivå eller högre, vilket inkluderar JMI. Flera tävlingar spelas över 36 hål eller fler.
- Att personen tränar flera gånger i veckan, under hela året.
- Att snittscoren är under 90, det vill säga cirka 6 i handicap.

- Att personen har grundläggande färdigheter inom fysiologi utöver spelförmåga i golf, ofta har de sökande uppnått detta i andra idrotter.

Hur väljs eleverna ut?

Spelarna söker under höstterminen genom ett digitalt ansökningssystem som tillhandahålls av SGF. Antagningsprocessen sker i två steg där det första innebär att spelaren sänder in en ansökan som innehåller grundinformation som är relevant.

Skolorna har tillgång till vilka som söker och ska efter sista datum för ansökan inleda det andra steget. Skolan går nu mer ingående igenom elevens förutsättningar i förhållande till ämnet och relativt till övriga sökande. Det finns riktlinjer för vad som ska bedömas och skolan ska med dessa välja ut de sökande som har bäst förutsättningar för NIU och lämnar sedan besked till den sökande som blir kallad till en antagningsdag. Därefter sker ett urval.

Den sökande ska sedan genomföra ansökan till gymnasiet i konkurrens med alla andra. Det är först då den sökande blir antagen till ett gymnasieprogram på den aktuella skolan som möjligheten att läsa NIU blir verklighet. En sökande med låga betyg har alltså mindre chans, trots hög spelförmåga, att gå på NIU.

Var kommer eleverna ifrån?

NIU är i grunden tänkt att verka inom ett lokalt eller regionalt område. Med regionalt menas ett avstånd som möjliggör pendling. NIU-systemet innebär inte att elev från annan kommun per automatik får med sig elevpengen och/eller ett inackorderingsbidrag.

Ett NIU som håller över lång tid är ett NIU som ligger i en region där det kontinuerligt utvecklas spelare till den nivån som behövs för att antas till utbildningen. Det är inte ovanligt att elever kommer längre ifrån och att det då behöver finnas en beredskap för att ordna boende och en tillsyn utanför skolans schema.

Hur finansieras verksamheten?

Ämnet specialidrott läses som en del av gymnasieprogrammet. Det finansieras därmed av kommunala medel. Varje program har en viss programkostnad och det är den som är den totala summa som skolan har att använda för elevens undervisning. Inom den summan ska skolan bekosta lokaler, lärare, undervisningsmaterial, etc. Det finns inga extra pengar för idrottsundervisningen.

Den stora kostnadsposten i skolan är löner vilka i stort följer nivån för lärarlöner. Skolekonomin förutsätter också ett visst antal elever som läser samma kurs. Flera av våra NIU-skolor organiserar idrotten för alla idrotter som en verksamhet och det kan då förekomma lösningar där man flyttar över medel från idrotter som har mindre kostnader till idrotter som har högre kostnader.

Konsekvenser för golfklubbens verksamhet

Vilka är de kortsiktiga idrottsliga fördelarna med att vara NIU-klubb?

Den klubb som samverkar med ett NIU får möjligheter till en utökad verksamhet för att utveckla spelare. För den som satsar på golf blir det en markant skillnad att få tillgång till mer tid att träna golf och som dessutom innehåller undervisning i viktiga områden knutna till satsningen.

I linje med de uttalande intentionerna med NIU hjälper skolan till med ledighet för tävling/läger och hjälp med anpassade studier. Att NIU finns leder till att yngre spelare i verkligheten ser att det finns vägar framåt för de som vill satsa.

Det sker också en förtätning av antalet spelare som satsar på klubben eftersom ett fullt NIU i de allra flesta fall innebär att spelare från andra klubbar tränar på NIU-klubben. Det ökar det sociala utbytet och ger bra sparringeffekter. För tränaren innebär NIU mer tid för arbete till att utveckla spelare på en högre nivå och att det också sker på tider som inte är så attraktiva för övriga medlemmar.

Vilka är de långsiktiga idrottsliga fördelarna med att vara NIU-klubb?

De klubbar som har NIU får fler spelare att fortsätta sin golfsatsning längre vilket gör att deras spelförmåga förbättras. En stor del av ungdomarnas tid spenderas på klubben och det är där som mycket av deras sociala liv sker. Sammantaget leder detta till att chanserna ökar för att de blir golfare för livet och kanske också medlemmar i klubben under lång tid. Ur den gruppen finns många av våra framtida tränare, yrkesroller i golfbranschen och ideella ledare, utöver de som fortsatt satsar som spelare på högre nivåer.

Vilket ansvar har klubben för NIU?

I juridisk mening inte mer än de avtal om nyttjande av anläggningen som bör finnas mellan skola och klubben. Däremot inom den idrottsliga utvecklingen är klubben central. I det stora hela vilar NIU:s uppstart, genomförande och framtid på klubben. Det behövs en jämn ström med elever över tid vilket skapas genom klubbens, och närliggande klubbars, idrottsverksamhet.

Under tiden som NIU-elev är det väldigt viktigt att hela idrottstillvaron fungerar – klubbens verksamhet för spelare i den åldern är grunden vilket innebär att klubben även organiserar verksamhet för NIU-elever under samtliga år de går på gymnasiet dvs tills att sista eleven har avslutat sina studier.

Ämnet specialidrott ska ses som en förstärkning/utökning av den goda idrottsmiljön på klubben. Inte sällan skriver man NIU-miljön och menar då både skolans verksamhet, klubbens verksamhet och det som spelaren gör på egen hand. I flera idrotter, särskilt de stora, är NIU väldigt viktigt och oftast en förutsättning för att utveckla idrottare. Inom golfen ser vi positiva effekter av att vara i dessa elitförberedande miljöer.

Vilka är de ekonomiska fördelarna med att ha NIU?

Klubbens tränare som är engagerad i NIU, får lön för det arbete som undervisningen innebär. Ersättningsnivå är oftast kopplad till det utrymme som finns i skolans finansiering, skolpengen.

Skolans verksamhet är förlagd till tider och perioder under året som det normalt sett inte är de tider som en golftränare har som mest att göra. Det ger i jämförelse med alternativet goda inkomster.

Det är också möjligt att skolan betalar för att nyttja anläggningen i samband med undervisningen likt en skolsal. Eleverna som går på NIU ska också få tillgång till träningslokaler, golfbana och träningsområden för att kunna genomföra sin träning.

Har vi som klubb något ansvar för NIU-elever som kommer från en annan klubb?

Ja. Det är troligt att flera av de spelare som går NIU inte kommer från NIU-klubben. I några fall kommer dessa från en klubb från samma ort eller i närheten. De kan då genomföra mycket av sin träning i sin hemmaklubb.

Möjligheten finns dock att de klubbar de kommer ifrån inte har en elitverksamhet som är på den nivå som motsvarar behoven för en NIU-spelare. En del av eleverna är också utifrån kommande elever som flyttar till orten och därmed också sin vardag.

I kriterierna för en skola som ansöker om NIU-golf finns ett krav på att de ska ta ansvar för att

eleven har en verksamhet även utanför skolan. Som NIU-klubb ska man ha en elitverksamhet för 16–20 åringar och erbjuda icke medlemmar på NIU att vara med.

Att få tillgång till verksamheten innebär också att spelare (eleven) får betala den avgift som klubben bestämmer. Det är alltså möjligheten till verksamhet som klubben har ett ansvar för. Om klubben inte löser uppgiften på ett bra sätt leder det till att elever utifrån inte söker just det NIU alternativet och eventuellt inte heller uppfyller det kravet som NIU-klubb.

Varför är det en fördel om vi som klubb samverkar med andra klubbar i närheten?

Som NIU-klubb är man beroende av att det finns fullt med elever på skolan. Historiskt har ingen klubb klarat att fylla klasserna över tid och det är därför viktigt att det kommer spelare från andra klubbar.

Det är också svårt att utveckla sina egna spelare i ett vakuum där det inte finns spelare från andra klubbar. Mest uppenbart är att de behöver tävla med spelare från andra klubbar för att utvecklas. Andra idrotter har mer utvecklade samarbeten än golfen i form av poolspel och seriespel där barnen och ungdomarna lokalt kan få olika former av utbyten.

I golf har vi tyvärr en utveckling med färre satsande ungdomar med följd att de som vill måste resa långt för att finna jämnåriga med ett liknande intresse. Vi bör kortsiktigt ta hand om de spelare som finns i närområdet och med gemensamma resurser skapa en bra verksamhet. Både i nuläget och på lång sikt behövs fler klubbar som bedriver bra verksamhet för barn och ungdomar. Särskilda rekryteringsinsatser behöver göras för flickor som i nuläget är en minoritetsgrupp. Det är en viktig del att NIU-klubben agerar för att skapa en mer balanserad andel flickor i verksamheten.

Överenskommelsen NIU-klubb

Vad är anledningen till att SGF tydligt vill peka ut en klubb i förhållande till NIU?

Våra golfgymsnasier har växt fram över tid med start under de åren som golfen var på sin topp i fråga om antal medlemmar. I början fanns det gott om spelare som sökte sig till de skolor som startade upp då juniorgolfen befunnit sig i en stark tillväxt under flera år. Vissa skolor hade nära samarbete med en eller flera klubbar och några hade ingen koppling alls.

När antalet juniorer minskat under flera år har till slut utvecklingen slagit igenom i söktrycket. Att vända trenden är en stor utmaning och den behöver starta och slå rot i klubbmiljön.

Då skolorna väljer att ansöka och senare starta klasser med golfelever satsar de resurser som hämtas hem under förutsättning att platserna fylls. Det går att ställa en prognos för förutsättningarna att skolan fyller NIU-platserna genom att analysera klubbens verksamhet. I och med överenskommelsen inför vi ett kontinuerligt arbete kring verksamhetsutveckling som är nödvändig. Från skolans perspektiv uppfattas överenskommelsen som en form av kvalitetsstämpel.

Varför sker överenskommelsen mellan klubben och SGF?

Vi har tidigare beskrivit att den finns ett ansvar som skolan har och ett ansvar som klubben har. Överenskommelsen är helt och hållet inom det område som idrotten, golfen, verkar. Varför vill SGF att styrelsen ska vara insatta i NIU och dess innebörd?

Tillstyrkan att genomföra NIU gäller för att ta in fyra årskullar och därmed över sex verksamhetsår. Att utveckla spelare som vill och kan gå NIU är något som tar tid och bygger på att verksamheten bedrivs på ett visst sätt över många år. Engagemanget från klubben behöver vara något som lever långsiktigt och som förs vidare från årsmöte till årsmöte, från gammal styrelse till ny styrelse.

Varför vill SGF att klubbens tjänstemän ska vara insatta i NIU och dess innebörd?

Den dagliga driften av klubben genomförs av klubbens personal och det är där verksamheten finns i realiteten. Klubbens tränare är oftast den som har rollen som lärare i skolan och är den som skapar, leder och genomför klubbens spelarutveckling. Klubbchefen har rollen som ledare för all personal och är tränarens chef. Greenkeepern har ansvar för banan, träningsområden och övriga lokaler. En bra spelarutveckling, och NIU, förutsätter att de rollerna samverkar.

Vilket är upplägget för mötena som kommer att genomföras?

Mötena med NIU-klubben sker 2–4 gånger per år vid tidpunkter som är viktiga utifrån ett verksamhetsperspektiv. I grundplanen genomförs ett möte på hösten och ett på våren. Höstmötet lyfter fram utvärdering av innevarande säsong och tar fram handlingsplaner för att utveckla olika delar av verksamheten. Vi går bl. a. igenom Nyckeltal för juniorverksamheten som klubben har jobbat fram inför mötet. RF:s elevenkät genomförs av samtliga NIU golf och är en del av SGF:s årliga kvalitetsarbete. Vårens möte stämmer av hur det går i stort och följer upp de saker som lyfts fram som viktiga under hösten samt en genomgång av elevenkäten och vilka områden som prioriteras lokalt.

Vi kommer att utgå från SGF:s framtagna dokument som beskriver grunderna i en bra verksamhet. Innehållet rör nästan uteslutande frågor kring juniorverksamhet och skulle fungera även om klubben inte var kopplad till ett NIU. Det finns vid behov utrymme för fler möten mellan klubben och SGF.

Vad är ett NIU-gruppmöte?

Mötet sker en gång per år och utgår från NIU verksamheten. Vi går igenom hur verksamheten fungerar genom att lyfta viktiga områden. En fast punkt på agendan är att elevrepresentanter medverkar på mötet och ger sin syn på verksamheten. Mötet tar cirka 2,5 timmar och läggs oftast samma dag som mötet med klubben.

I NIU-gruppen ingår Huvudmannen/skolledare, NIU-tränare, klubbchef, ev. annan representant från klubbens junior- och elitverksamhet och elevrepresentanter. Det finns en av SGF framtagna agenda för NIU-gruppmöte (höst- och vårtermin).

Dokumentet är framtaget av styrgruppen för golfgymnasier inom Svenska Golfbundet, september 2024.